

Polányi Károlyra vonatkozó utalások a Lukács Györgynek
írott levelekben

Ligeti Pál 1907.nov.22. Münchenből
"Mit csinálnak a pestiek ^{Herb.} Heini, ^{Éva, Leona, Betti} ~~Havas~~, ~~Bandi~~, ~~Caczi~~, Leo, Karli?"

Hajós Edit 1909.jun.12.
"Magát ha irok, vagy kapok levelet, nagyon közel érzem magamhoz.
Karlival is így vagyok. Herberttel ellenkezőleg."

Hajós Edit 1909.jun.14. Berlinből
"Nagyon sokat gondolok magára és Karlira, az én két lelkiismeretemre,
és sokszor teszek vagy nem teszek valamit vazzal, hogy mit szólna Gyuri,
örülne vagy nem tetszene neki, mit szólna Karli. Nézze...a magával
való viszonyom nem olyan régi és azért nem is olyan feltétlenül erős
és ~~kipróbált~~ biztos, mint Karlival, nem is olyan mindenféle bajban és
kellemetlenségben, elválásban és újra összetalálkozásban kipróbált, de
azt hiszem, hogy olyanná lehet. ... Maguk ketten a jó principium, ő
/Herbert K.É./ a rossz."

Hajós Edit 1909.jun.16.
"Hát magával mi lesz a nyáron, édes Gyuri? Kitart Cécile a starnbergi
tó mellett. Kitélik tőle, hogy direkt azért megy oda, hogy aztán legyen
mitől traccsolni megint a zsuron. "Apról napra kevésbé bírom. Magáról
és Hildáról, rólam és Herbertről - hetet egy csapásra. Sajnálom Karlit.
Mennyivel praktikusabb egy korlátolt, de jószívű és tisztességes anya."

Hajós Edit 1909.juli.1.
"Karli írja, hogy együtt volt Adyval Váradon mondhatni, hogy kettesben
egy egész éjjel és Ady magát nagyon dicsérte, Herbertről ellenben nem
mondott semmit bár szó volt róla."

Révész Böske 1909.jul.2. Nagyváradról
"Karli, hogy doktor lett - erre járt és benézett Váradra, pár kellemes
napot töltöttünk együtt."

Hajós Edit 1909.juli.8.

"Mit szólna Karli ha azt hallaná /hogy ő találkozott Herberttel K.E./
És még hozzá Cécile. Na ja, még csak az kéne."

Hajós Edit 1909.aug.31.

"Karli már több mint 10 napja nem ír, aggódom miatta. Szakárral
együtt voltam, az se valami jól van. Furcsa züllött, szomorú banda
vagyunk mi "métélyek". Egyikünknek sincs semmi bajunk mégis lóg az
orrunk."

Hajós Edit 1909.dec.26. Berlinbe

"Karli, az nincs nagyon jól, a statisztikát csinálja és azon kívül
állandó constipációi vannak. Olyan zöld, és szürke a képe, hogy meg
lehet tőle ijedni. Azonkívül pályát választ."

Révész Böske 1910. jan.3. Nagyváradról

"Karli dolgozik. Cikke jön a XX. században. Bécsben 15-e körül elő-
adást fog tartani - és igéri, hogy otthagyja a Galileit - csak meg is
tenné végre! "

X Ligeti Pál 1910. ápr.29.

"Egészséges már Karli?"

Herz Henrik 1910.jun.7. Berlinbe

"Nem tudom, hogy mit csináltok, Te, Leo, Otto, de még arról is keveset tu-
dók, hogy Pesten mi történik...El készültem a legnagyobb meglepetések-
re, arra hogy Karli egy szenzációs sport /uszó, football, tennis/-rekord-
dal fogja meglepni a világot /mert most főleg ezt csinálja teszi..."

Révész Böske 1910.jun.20.

"Karli jól van, azaz kezd dolgozni és életmód dolgában is változott -
ami biztató körülmény."

* Hajós Edit 1910. febr. 11.

"Karli rettenetesen rossz színben van, legfontosabb életműködései a
minimumra redukálódtak, azonkívül nem tudja ügyvéd, szociológus vagy
politikus legyen-e és az baj. Szeretném megházasítani, de nem akar."

Hajós Edit 1910 jul.8.

"Karlit operálják vakbéllel - ez titok, meg ne tudja Böske, miért nem megyek Váradra..."

Bauer Hilda 1910.aug.9. Nagyváradról

"Sokat vagyok Böskével, aki egy derék aranyos nőszemély...olyan jó hozzám...Karlit meg vigye el az ördög; én nem tudtam és tudhattam az ő ügyeit, hát mi az ördögnek tette azt, hogy énnekem, megtudva a "viszonyokat" szégyellni kelljen magam...Ugy érzem az sem ment engem, hogy én Karliról semmit sem tudtam /Böskét illetőleg/..."

Herz Henrik 1910.juli

"Karlit operálták ma egy hete, nagyon jól van,holnap talán felkel. Hogy egyáltalán szükség^{es} volt-e az operáció az kérdéses. Jövő héten felmegy a Sváb hegyre, onnét valószínűleg Ischlbe..."

Herz Henrik 1911 november 9.

"Karli egy hétig maradt Ottóéknál, és nagyon jót tett neki a harthai csendes élet, sokkal nyugodtabban, koncentráltabban jött vissza; úgy remélem, hogy most többet lehetek majd vele együtt. "

Polányi Károlyra vonatkozó utalások Popper Leo
Lukács Györgynek írott leveleiben

1908.dec 20. Párizsból Budapestre

..Karli tud valamit, felhatalmazom, hogy szóljon neked.

1910.február 28. Berlinből Mentonba

Itt van Mandl Otto, aki a világ legritkább embere: szeret engem, meg hisz bennem meg ismer is.

A lapcsinálási tervemben maximálisan támogatom. Címe: Fuga. Munkatársak lennének Karli és te!

1910. június 13.

En félek ettől a Renaissance-től...félek hogy afféle lesz belőle a huszadik század és a Nyugat között, se nem olyan tudományos mint az első se nem olyan mély mint a második.

1910. július 11.

/Arról, hogy St.Gilgenbe várja Gyurit Leo, Karli, Heini/

1910. október 7. Davosból Firenzébe

/Karli leveleiből azt látja, hogy bántja, hogy kihagyták a R. /Renaissance/ filozófiai részének szerkesztéséből. Kéri Gyurit, hogy intézkedjék./

~~1910~~

1910. ~~XXXXXX~~^{december 31}: Berlinből Gries bei Bozenből

Itt van Karli látogatóban, ami jó és jelentős nagyon.

Lukács Mária /Mici/ levelei Lukács Györgyhez

1910. május

Hogy Karli nem írhat a könyvedről, az disznóság, de cseppet sem lep meg.

1911.október 24.

„Ez a fiam, sürgönyömet biztosan megkaptad már! Szegény Leo nagyon sokat szenvedett. Szombaton majdnem egész nap ott voltam az öregnél, aki teljesen úgy viselkedik, amilyenek mindig mondtad. Karlit én értesítettem, tudva az öreg tendenciáját biztosra vettem, hogy Leo embereiről talán szándékosan meg fog feledkezni.

1912. július 6. Weidbergbe

Ledererné sok jót ír ide rólad, írja hogy nagy sikereid vannak. Karlitól hallottam.

Polányi Károlyra vonatkozó részletek
Lukács György Popper-hez írott leveleiből

1909 tavaszán

...Még egyet: én itt - majdnem mindenki és főleg Karliék előtt - úgy szerepelek mint egy erős ember, akivel nem történik semmi. Ne írj hát valahogy nekik rólam. Ők nem jól látnak, de nem is akarom, hogy jól lássanak...Vagy talán tévedek? És rosszszul ítélem meg azt, ahogy Ők engem látnak? Ez érdekelne.

cca 1910 január közepe

...Karli ma megy Bécsbe előadást tartani. Azt amit neked elmondtam. Ő is beszélt a Galileiben /Kernstock tartott előbb egy előadást az ő művészetükről. Arról volt szó. Kezdtem én, végezte ő. Köben szamarak: Lázár, Diener, Bárdos, Lengyel stb. Én: majd elolvasod. Ő: mint egy nagy agitátor. Azt hiszem ha egy nagy néptömegnek beszél így, azok Kernstock és az általános választójog nevében megostromolják a parlamentet és beverik a Budapesti Hírlap ablakait.- De nagyon szép volt.

cca 1910 szeptember vége, október eleje

...Igaz: a Renaissance szépirodalmi és kritikai részét Herbert fogja kezelni. Irok én, talán Karli /sőt Heini is közgazdaságot/ Hevesi Sándor, néha Fülep, Kaffka Margit, Lesznai Anna^{Laczi} stb. Kérlek! Add ide te is a dolgaikat. Jól fizet / 5 K. oldalanként/ A németeket Herbert fordítaná le, a magyarokat úgy hoznák, tedd meg.

1910 október 9. Firenze

...Ami persze magát a K. ügyet illeti: tegnap kaptam Balázstól levelet, amiben azt írja: nem lehet úgy megcsinálni, hogy a mi lapunk legyen: nincs elég ember / úgy látszik mégis a fuga forma kellene/ hogy nivón lehetne tartani; és ezért nem megyünk - úgy veszem ki az ő leveléből - csak törődni fogunk vele és dolgozni belé; csak provizórikus lesz; várni, amíg megjön a mi lapunk ideje. - Ezért nem tezek most semmit a Karli dologban. Nem tudom, hogy néznek ki ezek a dolgok. De neki különben sincs egészen igaza. A "rovatvezető" nem azt jelenti, hogy ő csinálja

a rovatot / a mi lapelgondolásunkban/, hanem hogy neki kötelessége számontartani az irodalmat, az aktualitásokat, folyóiratirodalmat stb. Erre filológikus ember kell; akadémikus. /Hogy egy példát mondjak: a német irodalom rovatvezetését nem én vettem volna, hanem egy Loray Ernő nevű művelt filológus; aki nem is ír/. Tehát Ritoók E. nem állt volna Karli útjában. Őrá nagyonis számítottunk: filozófiában is, politikában is, angol irodalomban is. Amellett: persze, hogy ha más azt mondja: erről kellene írni - és helyes, akkor erről íródik /akárki a rovatvezető/ Szóval...
- De meglátom majd ha Pesten leszek mindezt.

cca 1910. október- november

--- Karlit egy párszor láttam. Örülök neki! Jó uton van. Az ügyvédség érdeklő - és azt hiszem lehet belőle /egyelőre/ kitűnő ügyvéd és híres kriminalista. És egy ilyen - belsőleg különösen egészen független állás az egyetlen lehetőség neki egy politikai karrier számára.

1911.március 17.

Herrn Leo Popper Gries bei Bozen

Édes jó Leo fiam, Karlitól tudsz mindent, azt is tudod hát, hogy miért nem írtam neked olyan sokáig: vannak idők amikor csak egy hangnak szabad hallatszani; hogy az én hallgatásom mit mondott / azt, amit a Karli beszéde/ azt így is tudod. Tegnap volt Karli a szüleidnél; anyáddal beszélt és az anyád és az ő leveléből tudod talán már mostanig, hogy ott minden rendben van. Szüleid miatt úgy tartottuk helyesnek Karlival, hogy ők az én egész szerepemről egyelőre ne tudjanak semmit.